

การเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มีเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรต่างกัน

นางสาวพลอยพิมพ์ ตันนวรรณ์สกุล

โครงการทางจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

A COMPARISON OF CAREER MATURITY IN THE FOURTH YEAR UNDERGRADUATE
STUDENTS WITH DIFFERENT SEX AND PARTICIPATION
IN EXTRA-CURRICULAR ACTIVITIES

MISS PLOYPIM TANWANARATSAKUN

A Project in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Bachelor of Science in Psychology
Faculty of Psychology
Chulalongkorn University
Academic Year 2007

พลอยพิมพ์ ตันนวรรณ์สกุล: การเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรต่างกัน.

(A COMPARISON OF CAREER MATURITY IN THE FOURTH YEAR UNDERGRADUATE STUDENTS WITH DIFFERENT SEX AND PARTICIPATION IN EXTRA-CURRICULAR ACTIVITIES) อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.อภิชนา ไชยวุฒิภรณ์วานิช, 42 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนิสิตที่มีเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 แบ่งเป็นชาย 104 คน และหญิง 112 คน รวม 216 คน โดยสุ่มจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สมมติฐานการวิจัย คือ (1) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ (2) นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีวุฒิภาวะทางอาชีพต่างกัน (3) นิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรต่างกัน มีวุฒิภาวะทางอาชีพต่างกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชุด คือ (1) แบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ-แบบวัดเจตคติ ซึ่งดัดแปลงโดย รศ.ดร.พรรณราย ทรัพย์ะประภา(2520) จาก The Career Maturity Inventory Attitude Scale ของ John O. Crites(1973) (2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร ของนางสาวกิ่งแก้ว พูลคลองตัน(2524)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1.ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ และกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ
- 2.นิสิตเพศชาย และเพศหญิงมีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกัน
- 3.นิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรปานกลาง และมากมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สาขาวิชา.....จิตวิทยา..... ลายมือชื่อนิสิต..... พลอยพิมพ์ ตันนวรรณ์สกุล.....
ปีการศึกษา..... 2550..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อภิชนา ไชยวุฒิภรณ์วานิช.....

PLOYPIM TANWANARATSAKUN: A COMPARISON OF CAREER MATURITY IN
THE FOURTH YEAR UNDERGRADUATE STUDENTS WITH DIFFERENT SEX AND
PARTICIPATION IN EXTRA-CURRICULAR ACTIVITIES

ADVISOR: LECTURER APITCHAYA CHAIWUTIKORNWANICH, PH.D. 42 pp.

The purpose of this research was to compare career maturity score difference among the fourth year undergraduate students by sex and participation in extra-curricular activities and to study the interaction between variables and career maturity. The subjects were 216 undergraduate students, 104 male and 112 female while enrolled in the fourth year of College program at Chulalongkorn University. The hypothesis of this research were (1) there are interactions between variables and career maturity, (2) students with different sex have different career maturity levels and (3) students with different participation in extra-curricular activities have different career maturity levels. The instruments in this research were (1) The Career Maturity Inventory adapted from the Career Maturity Inventory-Attitude Scale of John O. Crites(1973) and developed into Thai by Associate Professor Dr. Parnarai Sapayaprapa(1977) (2) A questionnaire on participation in extra-curricular activities of Miss Kingkaew Poonklongton(1981).

Results are as follows:

1. There were no interactions between the variables and career maturity.
2. There were no differences in the career maturity scores of the students with different sex.
3. Students with different degrees of participation in extra-curricular activities had significant differences in their career maturity scores at the .001 level

Program Psychology..... Student's signature Ploypim Tanwanaratsakun
Academic year2007..... Advisor's signature Apitchaya C.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการทางจิตวิทยานี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือและดูแลอย่างดี
 ยิงจากดร.อภิษฎา ไชยวุฒิกิจรณวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งท่านได้ให้วิชาความรู้
 คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัย ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจ
 ใส่อย่างดียิ่งจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็น
 อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในคณะจิตวิทยาที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้
 ผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัย
 ครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ เพื่อนๆ จิตวิทยารุ่นที่ 3 และรุ่นพี่ รุ่นน้อง ที่มอบกำลังใจและมิตรภาพที่งดงาม
 พร้อมทั้ง ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ และคุณแม่ของผู้วิจัย ผู้ให้ชีวิต
 สติปัญญา ความรัก ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ และให้การสนับสนุนในทุกด้าน ขอขอบคุณ
 พี่ชาย พี่สาว และญาติพี่น้องทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจอยู่เสมอ ขอขอบคุณประสภารัตน์ทุก
 อย่างและทุกๆ คนที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของผู้วิจัย และขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนในการสนับสนุนให้
 วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

พลอยพิมพ์ ตันวนรัตน์สกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ช
	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย.....	12
ขอบเขตการวิจัย.....	12
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 วิธีการดำเนินงาน.....	14
ประชากร.....	14
กลุ่มตัวอย่าง.....	14
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	14
การเก็บข้อมูล.....	19
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	19
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	20
4 อภิปรายผลการวิจัย.....	24
5 สรุปการวิจัย และข้อเสนอแนะ	27
รายการอ้างอิง.....	30

ภาคผนวก.....	31
ภาคผนวก ก. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
ประวัติผู้เขียนโครงการ.....	42

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)21 ของคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิต ชั้นปีที่ 4 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแยกตามเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร	
2	สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร และ.....22 วุฒิภาวะทางอาชีพ	
3	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – way ANOVA)..... 22 ของคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนิสิตที่มีเพศ และการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน	
4	ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนจากแบบสำรวจ.....23 วุฒิภาวะทางอาชีพ ระหว่างนิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร น้อย ปานกลาง และมาก	

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งมาเป็นอาชีพที่จะยึดถือตลอดไปนั้น นับว่าเป็นการตัดสินใจครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิตซึ่งมีผลต่อบุคคลนั้นโดยตรง และต่อสังคมที่บุคคลนั้น เป็นสมาชิกอยู่ ดังเช่น ในด้านส่วนตัวของแต่ละบุคคลการประกอบอาชีพนอกจากจะเป็นวิถีทางที่จะได้ค่าตอบแทนไปซื้อปัจจัยต่าง ๆ มาบำบัดความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) แล้วยังเป็นกิจกรรมที่จะสนองความต้องการทางด้านจิตใจ (Psychological Needs) และความต้องการทางด้านสังคม (Social Needs) ของบุคคลนั้นด้วย กล่าวคือการประกอบอาชีพส่วนมาก มักเปิดโอกาสให้บุคคลแต่ละคนได้ทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและเป็นที่ต้องการของสังคม ในขณะที่เดียวกันการประกอบอาชีพยังเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้ใช้ความสามารถที่ตนมีอยู่อย่างเต็มที่ และการที่บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ ด้วยความสามารถของตนโดยไม่ต้องพึ่งคนอื่นนั้นย่อมทำให้บุคคลนั้นเกิดความภาคภูมิใจในตนเองว่าไม่ได้เป็นบุคคลที่ไร้คุณค่า (Roe, 1966)

ส่วนในด้านสังคม อาชีพของสมาชิกในสังคมหนึ่ง ๆ จะมีผลต่อสภาพทางเศรษฐกิจของ สังคมนั้น ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของ ประเทศแต่ละประเทศ (Vonn, 1964 : 157) ดังนั้น ความสามารถหรือแรงงานของแต่ละบุคคลจึง ไม่ได้มีความหมายสำหรับบุคคลนั้นเพียงลำพังคนเดียวเท่านั้น แต่ยังมีคามหมายถึงกำลังของ สังคมหรือประเทศที่เขาอยู่ด้วย ประเทศที่พัฒนาแล้วย่อมจะมีการวางแผนให้ประชากรประกอบ อาชีพต่าง ๆ ในอัตราส่วนที่สมดุลเพื่อจะได้จัดสรรใช้ความสามารถของประชากรอย่างมี ประสิทธิภาพ (Harbison and Myers, 1965) ซึ่งจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ยังมีคนจำนวนมากที่สับสน ไม่กระจ่างในความเลือกอาชีพของตน ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และอาจทำให้ได้ทำงานซึ่งไม่เหมาะสมกับตนเอง ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการทำงาน อยาก เปลี่ยนงาน สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดผลเสียต่อการทำงาน ส่วนผู้ที่ได้ทำงานซึ่งเหมาะสมกับตนเอง สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางชีวิต และอาชีพได้อย่างสอดคล้องกับตัวเองมากที่สุด ผู้นั้นก็จะมี ความสุขในการทำงานและประสบความสำเร็จก้าวหน้าในอาชีพนั้น ๆ

ในประเทศไทยมีนักเรียน และนิสิตนักศึกษาจำนวนมากที่กำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ เนื่องจากขาดข้อมูลที่จำเป็นในการเลือกอาชีพ และไม่มีความเข้าใจในตนเอง ตลอดจนมีปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ และค่านิยม ซึ่งก่อนที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพใดก็ตามควรจะได้รับการช่วยเหลือให้มีความเข้าใจในเรื่องต่างๆอย่างเพียงพอ เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และเกี่ยวกับอาชีพ เพื่อช่วยให้เขานำความรู้ทั้งสองด้านมาสัมพันธ์กัน และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับช่วงเวลาในการเรียนระดับอุดมศึกษา และชีวิตในมหาวิทยาลัยถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของชีวิต (Torbes & Cohen, 1996) ประกอบกับลักษณะการศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ทำให้นิสิตนักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้วิถีชีวิตภายใต้สภาพแวดล้อมใหม่ ซึ่งโดยส่วนมากต้องอาศัยการพึ่งพาตัวเอง และจัดการทุกอย่างด้วยตัวเอง ทำให้นิสิตต้องเผชิญกับกับสิ่งเร้าต่างๆมากมายอันอาจก่อให้เกิดความวิตกกังวล ดังนั้นนิสิตจำเป็นต้องเรียนรู้วิถีชีวิตภายใต้สภาพแวดล้อมใหม่ เพื่อปรับตัวให้ได้ และตระหนักรู้ถึงเป้าหมายปลายทางที่การเรียนในระดับอุดมศึกษาจะเป็นตัวชี้แนะแนวทางไปสู่การวางแผนอนาคตต่อไปให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

เส้นทางสู่เป้าหมายของนิสิตแต่ละคนมีกรอบเวลาของการใช้ชีวิตทางการศึกษาที่เป็นไปตามเงื่อนไขของแต่ละสาขาวิชาที่ตนศึกษา โดยทั่วไปอยู่ในช่วงเวลา 4 – 6 ปี เป็นไปตามชั้นปีที่ศึกษา กล่าวคือ ชั้นปี 1 ก้าวแรกสู่การเป็นผู้เรียนระดับอุดมศึกษา (เป็นการปรับตนเองจากนักเรียนสู่ผู้เรียนระดับมหาวิทยาลัย) ชั้นปี 2 ก้าวอย่างสู่สาขาวิชาที่ตนศึกษา ชั้นปี 3 ก้าวสู่การมีคุณลักษณะทางวิชาชีพ และชั้นปีการศึกษาสุดท้าย ก้าวสู่ความเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์พร้อมแผนการในชีวิตด้านอาชีพ

บนเส้นทางเดินของนิสิตที่จะก้าวไปสู่จุดดังกล่าวนั้น ส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของมหาวิทยาลัยที่จะเตรียมความพร้อมให้แก่ นิสิต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องหลักสูตรการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการใช้ชีวิตทางการศึกษา และการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนานิสิต อีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของนิสิตเองที่จะต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้ พัฒนาทักษะการใช้ชีวิต ตลอดจนการกำกับและควบคุมตนเองตลอดระยะเวลาการใช้ชีวิตทางการศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการวางแผนชีวิต และอาชีพของตัวนิสิตเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตชั้นปีการศึกษาสุดท้ายที่ต้องให้ความสำคัญกับความพร้อมในการวางแผนชีวิตด้านอาชีพมากที่สุด เพราะเป็นชั้นปีที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา จึงต้องมีคุณลักษณะทักษะ และความสามารถในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพที่สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของสังคม

การวางแผนชีวิตด้านอาชีพเป็นส่วนสำคัญของนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาควรพร้อมก่อนการก้าวไปสู่สังคมโลกภายนอกอย่างแท้จริง เพราะเมื่อสามารถวางแผน และกำหนดแผนชีวิตด้านอาชีพได้เร็วเท่าใด ยิ่งทำให้รู้แนวทางในการพัฒนาตนเองไปสู่การบรรลุความสำเร็จในการประกอบอาชีพได้เร็วขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหาความรู้ เทคนิควิธี และทักษะที่จำเป็นในแผนการชีวิตด้านอาชีพที่เรากำหนดไว้ จะสังเกตได้ว่าบัณฑิตที่เพิ่งจบการศึกษาออกมามักมีปัญหาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง ทำให้ไม่มีความพร้อมในการออกมาประกอบอาชีพ จึงเกิดการเปลี่ยนงานบ่อยครั้ง ไม่มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

ดังนั้นบุคคลในวงการต่าง ๆ เช่น นักจิตวิทยาและนักการศึกษาต่างพากันสนใจขบวนการเลือกอาชีพของบุคคล เนื่องจากการประกอบอาชีพของแต่ละบุคคลมีผลทั้งต่อบุคคลและสังคม ซึ่งการที่จะเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมและประสบความสำเร็จในอาชีพขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น องค์ประกอบทางด้านร่างกาย องค์ประกอบด้านสังคมและองค์ประกอบทางด้านจิตวิทยา ดังนั้นการแนะแนวอาชีพจึงเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล เพราะการแนะแนวอาชีพ เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้สามารถตัดสินใจ และเลือกอาชีพ รวมทั้งมีการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ และมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพนั้น ซึ่งต้องเริ่มต้นด้วยการหาความรู้ และพิจารณาตัวบุคคลในด้านต่างๆ เช่น ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด สติปัญญา บุคลิกภาพ และอื่น

การศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพจึงเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยบอกให้ทราบถึงเจตคติในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ทำให้บุคคลวางแผนเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง และมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

วุฒิภาวะทางอาชีพของบุคคลเป็นเรื่องหนึ่งที่ต้องศึกษาหาความรู้เพื่อเป็นองค์ประกอบหนึ่งเพื่อช่วยในการแนะแนวอาชีพ เพราะวุฒิภาวะทางอาชีพเป็นลักษณะหนึ่งของพัฒนาการทางบุคลิกภาพ แต่แตกต่างจากวุฒิภาวะด้านอื่นๆตรงที่เป็นความพร้อมเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของบุคคล

Super (1955) ให้ความหมายของวุฒิภาวะทางอาชีพว่า “เป็นระดับของพัฒนาการ คือเป็นระยะของความต่อเนื่องในพัฒนาการด้านอาชีพของบุคคลจากขั้นสำรวจจนกระทั่งถึงขั้นที่ประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพของบุคคลลดลง” นอกจากนี้วุฒิภาวะทางอาชีพจะทำให้มีความสามารถประเมินระดับพัฒนาการด้านอาชีพของแต่ละบุคคลได้ แต่อย่างไรก็ตามวุฒิภาวะทางอาชีพจะแตกต่างกันไปตามขั้นชีวิตของแต่ละบุคคล

ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์ กล่าวว่า “บุคคลที่มีอายุระหว่าง 15 – 24 ปี เป็นช่วงที่อยู่ในขั้นสำรวจ (Exploration Stage) คือ เป็นช่วงเวลาที่บุคคลเริ่มสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพ และมีประสบการณ์จากการทำงาน และทำกิจกรรมต่างๆ อีกทั้งเริ่มตระหนักว่าอาชีพมีความสำคัญสำหรับชีวิต พัฒนาการด้านนี้ของซูเปอร์ไปตรงกับสภาพความเป็นจริง ซึ่งเป็นระยะการเลือกอาชีพของบุคคลของกินส์เบิร์ก ซึ่งกล่าวว่าทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ ช่วงอายุ 17 – 20 ปี เป็นช่วงที่บุคคลจะพิจารณาตนเอง และอาชีพประกอบกัน โดยพิจารณาตามสภาพความเป็นจริงด้วย จะเห็นได้ว่า ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย เป็นช่วงสำคัญสำหรับชีวิตในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรเป็นสิ่งที่มักเข้ามามีอิทธิพลในช่วงการเรียนมหาวิทยาลัย ที่จะส่งเสริม และพัฒนาแนวคิดของนิสิตให้เปิดกว้างมากกว่าการศึกษาตามหลักสูตรแต่เพียงอย่างเดียว ทำให้นิสิตมีโอกาสที่จะเข้าใจ และเรียนรู้สิ่งรอบตัวมากขึ้น จึงทำให้เข้าใจ และรู้จักตนเองมากขึ้น จึงช่วยในการพัฒนาความพร้อมทางจิตใจที่เหมาะสมในการเลือกประกอบอาชีพอย่างถูกต้องเหมาะสม

งานวิจัยนี้จึงสนใจศึกษาคุณภาพทางอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 4 ในระดับปริญญาตรีกับตัวแปรต่างๆ คือ เพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร ซึ่งล้วนแล้วแต่มีความเกี่ยวข้องกับ การเลือกงานของนิสิตในระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรี ซึ่งถือว่าวัยนี้เป็นวัยที่มีการเลือกอาชีพด้วยความมุ่งมั่น และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากกว่าช่วงวัยอื่นๆที่ผ่านมา

แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดวุฒิภาวะทางอาชีพ

วุฒิภาวะทางอาชีพ หมายถึง เจตคติ และความสามารถในการเลือกอาชีพของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง และมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ซึ่งไครท์ (Crites, 1978, หน้า 4 อ้างถึงในอัจฉรา สุขารมณ, อรพินทร์ ชูชม และทัศนาก ทองภักดี, 2540, หน้า 18 - 21) ศึกษา และอธิบายองค์ประกอบของวุฒิภาวะทางอาชีพไว้ดังนี้

- 1.เจตคติในการเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพหนึ่ง และตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพนั้นด้วยตนเอง โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถในการทำงาน
- 2.ความสามารถในการเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลเลือกอาชีพโดยการคำนึงถึงความถนัด และความสามารถที่มีอยู่เฉพาะตัวบุคคล ประกอบกับความสนใจของตนเองว่าชอบที่จะประกอบอาชีพอะไร และทำการศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอย่างหลากหลาย เพื่อสร้างทางเลือกให้กับตนเอง และตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

3. การเลือกอาชีพอย่างเป็นจริง หมายถึง การที่บุคคลเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงตนเอง และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนโอกาสที่จะเป็นไปได้ คือ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างความสามารถของตนเอง ความสนใจ บุคลิกภาพ และชนชั้นทางสังคม

4. ความคงที่ในการเลือกอาชีพ กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีวุฒิภาวะทางอาชีพเพิ่มขึ้น บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เขาชอบ และคิดว่ามีความเหมาะสมระหว่างเวลา สาขาอาชีพ และระดับอาชีพอย่างแน่นอน และเที่ยงตรงขึ้น คือ ไม่คิดเปลี่ยนอาชีพไปเรื่อย

นอกจากนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544, หน้า 94) ได้กล่าวเพิ่มเติมในเรื่องความคงอยู่ในอาชีพว่าเป็นสิ่งที่บุคคลเลือกปฏิบัติด้วยตนเอง ยอมรับ และสำนึกว่า การตัดสินใจเช่นนั้นสนองต่อตัวเองตลอดไป ดังนั้นเมื่อบุคคลก้าวเข้าสู่อาชีพที่เหมาะสม และตรงตามความต้องการของตนเองแล้วจะไม่เปลี่ยนแปลงอาชีพด้วยเหตุผลใดๆ ความคงอยู่ในอาชีพนี้เกิดขึ้นจากความมั่นใจ และปรารถนาที่จะประกอบอาชีพนั้นๆต่อไปด้วยความสมัครใจอย่างมั่นคง สม่ำเสมอ และยาวนาน

ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ

Super (1955) เชื่อว่าพฤติกรรมเป็นผลสะท้อนของความพยายามของบุคคลในการเสริมสร้างความคิดในการประเมินค่าตนเอง ในการเลือกอาชีพ โดยบุคคลมักจะเลือกอาชีพที่ตรงกับความเชื่อมั่นที่ตนเองประเมินไว้ ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐาน 10 ประการดังนี้

1. มนุษย์มีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ
2. บุคคลมีความเหมาะสมกับอาชีพต่างๆแตกต่างกันออกไป
3. บุคคลมีลักษณะของบุคลิกภาพที่เด่นชัดแตกต่างกัน แต่ก็มีบุคลิกภาพส่วนย่อยที่เป็นลักษณะร่วมกัน
4. ความพึงพอใจ ความสามารถ สถานการณ์ที่เป็นอยู่ และอัตมโนทัศน์ของบุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา และประสบการณ์ต่างๆทำให้การตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลเปลี่ยนแปลงได้

5. ชีวิตเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ มีระยะต่างๆ ดังนี้

5.1 ระยะการเจริญเติบโต เป็นช่วงเวลาของการเจริญเติบโตทางร่างกาย และจิตใจ ซึ่งเริ่มตั้งแต่เกิดและสิ้นสุดเมื่ออายุประมาณ 14-15 ปี เป็นช่วงเวลาสำคัญที่บุคคลได้พัฒนาอัตมโนทัศน์ และมีประสบการณ์ชีวิตที่เรียนรู้กับโลกของงาน ซึ่งจะนำมาซึ่งการตัดสินใจในการเลือกอาชีพได้

5.2 ระยะการสำรวจ ช่วงอายุประมาณ 15-24 ปี เป็นช่วงเวลาแสวงหาข้อมูลจากประสบการณ์ทำงาน ยอมรับว่าการทำงานเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต

5.3 ระยะการเริ่มต้นประกอบอาชีพ อยู่ในช่วงอายุ 25-44 ปี เป็นระยะที่บุคคลเริ่มทำงานที่ถาวรเมื่อพบกับงานที่เหมาะสม แต่ถ้ายังไม่พบกับงานที่เหมาะสมหรืองานที่พอใจก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในระยะต้นๆ

5.4 ระยะรักษาความมั่นคงในอาชีพ อยู่ในช่วงอายุ 45-65 ปี เป็นระยะที่บุคคลประกอบอาชีพอย่างมั่นคง และแสวงหาความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

5.5 ระยะเสื่อมถอย อยู่ในช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไป ซึ่งประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพของบุคคลจะลดลง อันเนื่องมาจากความชรา และจะถอนตัวจากการประกอบอาชีพอย่างจริงจัง

6. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนทางอาชีพของบุคคลมีหลายประการ

7. ผู้ให้คำปรึกษา และแนะแนวมีอิทธิพลอย่างมากในกระบวนการช่วยให้บุคคลสามารถผ่านขั้นต่างๆของพัฒนาการด้านอาชีพ

8. พัฒนาการทางอาชีพ เป็นกระบวนการพัฒนาร่วมกันของพัฒนาการทางจิตใจ และร่างกาย และกระบวนการแสดงออกซึ่งอัตมโนทัศน์ของบุคคล

9. การเข้าสู่อาชีพของบุคคล มักเป็นไปโดยกระบวนการผสมผสานระหว่างตัวบุคคลกับตัวแปรทางสังคม

10. ความพึงพอใจในการทำงานของชีวิต ขึ้นอยู่กับโอกาสที่บุคคลจะได้แสดงความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ และค่านิยม อีกทั้งประสบการณ์ของบุคคลที่สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์

Super (1955) ได้กำหนดสัดส่วนของวุฒิภาวะทางอาชีพ (The Career Maturity Quotient) ว่าหาได้จาก

1. อัตราส่วนระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพกับอายุของบุคคลที่ปรากฏตามปฏิทิน

2. อัตราส่วนระหว่างระดับชั้นของชีวิตที่เป็นจริงกับระดับชั้นของชีวิตตามความคาดหวัง

3. อัตราส่วนระหว่างระดับชั้นของชีวิตที่เป็นจริงกับพฤติกรรมด้านอาชีพของบุคคลอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม Super and Overstreet (1984) ก็สรุปว่า การวัดวุฒิภาวะทางอาชีพของบุคคลในช่วงวัยรุ่นสามารถวัดได้โดยใช้มิติตดต่อไปนี้

1. การเข้าใจสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

2. การทราบข้อมูล และการวางแผนเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ

3. การมีความคงที่ของการเลือกอาชีพ

4. การมีความรู้ ความถนัด ความพอใจ ตลอดจนเข้าใจกลไก และค่านิยมของงาน

5. ความเฉลียวฉลาดในการเลือกอาชีพ

Crites (1964) ได้ทำการวิเคราะห์หิมิตีทั้ง 5 ของ Super and Overstreet (1984) ใหม่อย่างละเอียด และสรุปว่า วุฒิภาวะทางอาชีพเป็นโครงสร้างหลายมิติ มากกว่าจะประกอบด้วยตัวแปรใดตัวแปรหนึ่ง

องค์ประกอบวุฒิภาวะทางอาชีพตามความหมายของไครท์ส เป็นการนำมาจากทฤษฎีวุฒิภาวะทางอาชีพของซูเปอร์ และมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับวุฒิภาวะทางอาชีพจากนักทฤษฎีคนอื่นๆ ดังนั้นวุฒิภาวะทางอาชีพของไครท์สจะประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความคงที่ของการเลือกอาชีพ (Consistency of Career Choice) เมื่อวุฒิภาวะทางอาชีพเพิ่มขึ้น บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เขาชอบ และคิดว่ามีความเหมาะสมระหว่างเวลาสาขาอาชีพ และระดับอาชีพอย่างแน่นอน และเที่ยงตรงขึ้น คือ ไม่คิดเปลี่ยนอาชีพไปเรื่อยๆ

2. การเลือกอาชีพอย่างเป็นจริง (Realism of Career Choice) หมายถึง การที่บุคคลเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงตนเอง และสิ่งแวดล้อมตลอดจนโอกาสที่จะเป็นไปได้ คือ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างความสามารถของตน ความสนใจ บุคลิกภาพ และชั้นทางสังคม

3. การเลือกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ (Career Choice Competencies) หมายถึง การที่บุคคลเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงองค์ประกอบดังนี้

3.1 การแก้ปัญหา คือ การที่บุคคลทราบว่าเขาจะทำอะไร

3.2 การวางแผน คือ การที่บุคคลมองถึงอนาคตข้างหน้า

3.3 ข้อเสนอแนะทางอาชีพ คือ การที่บุคคลทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับงาน และรู้จักงาน

3.4 การรู้จักตนเอง หมายถึง การที่บุคคลรู้ความสามารถ ความสนใจ และความ

ถนัดของตนเอง

3.5 การเลือกจุดมุ่งหมาย คือ การที่บุคคลเลือกงานที่เหมาะสมกับตนเอง

4. เจตคติในการเลือกอาชีพ (Career Choice Attitude) ประกอบด้วย

4.1 การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

4.2 ความรู้เบื้องต้น หมายถึง การที่บุคคลได้รับเจตคติที่มีต่องาน และคุณค่าที่ให้แก่งานของเขา เช่น การที่บุคคลมีเจตคติว่า งานเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย-มีคุณค่า

4.3 ความมีอิสระ หมายถึง การที่บุคคลขึ้น-ไม่ขึ้นกับผู้อื่นในการเลือกอาชีพ

4.4 ความพอใจ หมายถึง การที่บุคคลเลือกอาชีพของเขา โดยขึ้นกับองค์ประกอบ

ใดองค์ประกอบหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ความสามารถในการทำงาน

4.5 โนทัศน์ หมายถึง การที่บุคคลมีโนทัศน์ในการเลือกอาชีพที่ถูกต้อง-ไม่

ถูกต้อง

ทฤษฎีความต้องการทางอาชีพ

ฮอปพอค (Hoppock, 1968 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2544, น. 88-89) ศึกษาความต้องการทางจิตวิทยาในการเลือกอาชีพของมนุษย์ และอธิบายว่า คนเราเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการทั้งทางร่างกาย แลจิตใจของตนเอง และอาชีพที่เลือกมักเป็นอาชีพที่สามารถตอบสนองความต้องการที่สูงสุดของตนเอง เช่น บุคคลที่มีความต้องการด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ บุคคลนั้นก็จะแสวงหาอาชีพที่ได้รับรายได้ดีอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น ซึ่งความต้องการที่เกิดขึ้นนี้มักจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ ความต้องการที่หลากหลายของมนุษย์เป็นตัวกำหนดให้เลือกอาชีพที่แตกต่างกัน อันเป็นผลมาจากพัฒนาการทางอาชีพ โดยเริ่มจากการที่บุคคลตระหนักว่าอาชีพที่เลือกจะทำให้ได้รับความพึงพอใจ และสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ เนื่องจากอาชีพเป็นแหล่งที่มาของปัจจัยในการดำรงชีวิต และชื่อเสียงเกียรติยศ บุคคลจึงมีความสนใจที่จะแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ และเริ่มกระบวนการพัฒนาเพื่อการเลือก และประกอบอาชีพ ซึ่งสิ่งที่จะเป็นเครื่องแสดงว่าบุคคลมีพัฒนาการทางการเลือกอาชีพหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้ดีเพียงใด นั่นคือ บุคคลจะต้องมีวุฒิภาวะทางอาชีพ และต้องทำการวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคลิกภาพของตนเอง เพราะการเข้าใจตนเองจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลนั้นได้รู้ถึงสิ่งที่ตนเองต้องการจากอาชีพ และรู้ว่าตนเองมีคุณสมบัติอะไรที่เหมาะสมกับอาชีพนั้นๆบ้าง เช่น ความสามารถ ความถนัด เป็นต้น นอกจากนี้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพก็มีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพด้วยเช่นกัน เพราะทำให้บุคคลนั้นได้ประจักษ์แก่ตนเองว่าอาชีพนั้นจะสามารถสนองตอบความต้องการของตนเองได้หรือไม่ ตนเองต้องการอะไรจากการประกอบอาชีพนั้น และตนเองต้องให้อะไรกับอาชีพนั้นบ้าง ซึ่งเมื่อบุคคลได้ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพที่ตรงกับความต้องการของตนเองแล้ว บุคคลจะเกิดความพึงพอใจในงานอาชีพ ซึ่งความพึงพอใจในการทำงานมิได้หมายถึงเฉพาะสิ่งที่บุคคลได้รับในปัจจุบันเท่านั้น แต่อาจเป็นสิ่งที่เขาคาดหวังว่างานจะมีอนาคตสดใส หรือคาดว่าจะนำไปสู่ตำแหน่งหรืองานใหม่ในอนาคตที่ดีกว่าได้ เพราะการเลือกอาชีพสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่า อาชีพที่เปลี่ยนแปลงใหม่นั้นจะทำให้ได้รับการตอบสนองความต้องการที่ดีกว่าเดิม

แนวคิดการแนะแนวอาชีพ

Frank Parson (1909) ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการแนะแนว เพราะเขาเป็นผู้ริเริ่มวางแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการแนะแนว ตั้งแต่เริ่มแรกจนแม้กระทั่งในปัจจุบัน แนวความคิดของเขาได้รับการเชื่อถือ และอ้างอิงจากนักแนะแนวรุ่นหลัง

พาร์สันได้เขียนหนังสือแนะแนวที่สำคัญไว้คือ Choosing a Vocation เป็นหนังสือที่เน้นถึงความสำคัญของการเลือกอาชีพ การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ เพื่อความสำเร็จในชีวิตการทำงาน

แนวคิดของพาร์สัน เน้นหลัก 3 ประการ ดังนี้

- 1) การรู้จักตนเอง หมายถึงการที่บุคคลเข้าใจในคุณสมบัติที่เขามี ไม่ว่าจะเป็นความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ค่านิยม จุดเด่น รวมถึงทักษะต่างๆที่มีอยู่
- 2) คุณสมบัติที่จำเป็นของอาชีพ ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ลักษณะ และธรรมชาติทั่วไปของอาชีพ เพื่อการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่บุคคลเลือกไว้
- 3) การจัดคู่ระหว่างความต้องการของบุคคลและความต้องการของอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพ

แนวคิดเจตคติในการวางแผนชีวิต และอาชีพ

งานวิจัยของผศ. เรียม ศรีทอง(2535) กล่าวว่าไว้ว่า เจตคติในการวางแผนชีวิต และอาชีพ หมายถึง สภาพความคิด ความเชื่อ อารมณ์ ความรู้สึก และท่าทีที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมตอบสนองต่อการวางแผนชีวิต และอาชีพ

ซึ่งอาจแยกได้ 2 ประเภทได้แก่

- 1)เจตคติที่ดีต่อการวางแผนชีวิต และอาชีพ ซึ่งบุคคลจะแสดงออกมาในลักษณะตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนชีวิตและอาชีพของตน เชื่อว่าการเตรียมตัวที่ดีจะอำนวยให้เกิดผลสำเร็จในด้านชีวิตและอาชีพ คิดถึงการวางแผนชีวิตและอาชีพ โดยมีความกระตือรือร้นที่จะหาทางพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายทางอาชีพที่วางไว้ให้สำเร็จ
- 2)เจตคติที่ไม่ดีต่อการวางแผนชีวิต และอาชีพ จะแสดงออกมาในลักษณะไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนชีวิต ไม่คิดที่จะใช้เวลาในการหาแนวทางพัฒนาตนเอง เพราะไม่ได้วางเป้าหมายของชีวิตและอาชีพไว้ก่อนเข้าสู่งานอาชีพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยของผกา บุญเรือง(2521) ศึกษาเรื่อง"การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ วุฒิภาวะทางอาชีพ และการควบคุมภายใน-ภายนอก" โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนิสิตปีที่ 1 ปีการศึกษา 2520 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน จากคณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ จำนวน 195 คน เป็นเพศชาย 64 คน และเพศหญิง 121 คน เครื่องมือที่ใช้มีแบบทดสอบวัดการควบคุมภายใน-ภายนอก ซึ่งผู้วิจัยแปลมาจากแบบทดสอบของรอตเตอร์ แบบทดสอบการตัดสินใจเลือกอาชีพ และแบบทดสอบวัดวุฒิภาวะทางอาชีพ โดยผู้วิจัยแปลมาจากแบบทดสอบของไครท์ส มี 50 ข้อ

โดยที่ผู้วิจัยกำหนดว่า การควบคุมภายในคือ การที่บุคคลรับรู้ว่ามีสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคนนั้น เป็นผลเนื่องมาจากการกระทำของตนเอง ส่วนการควบคุมภายนอก คือ การที่บุคคลรับรู้ว่ามีสิ่งเกิดขึ้นกับตนเกี่ยวข้องกับโชคเคราะห์ ความบังเอิญ หรืออิทธิพลของผู้อื่นบันดาลให้เป็นไป หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดฝันด้วยอำนาจใดๆที่อยู่รอบตัวเขา

จากการวิจัยพบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวุฒิภาวะทางอาชีพ และผู้ที่มีการควบคุมภายในนั้นมีวุฒิภาวะทางอาชีพแตกต่างจากผู้ที่มีการควบคุมจากภายนอก ผู้ที่เลือกอาชีพอย่างเป็นทางการจริงมีวุฒิภาวะทางอาชีพ และการควบคุมภายในสูงกว่าผู้ที่มีการควบคุมจากภายนอก สำหรับเพศชาย-หญิง มีการตัดสินใจเลือกอาชีพ วุฒิภาวะทางอาชีพ และการควบคุมภายใน-ภายนอกไม่แตกต่างกัน การตัดสินใจเลือกอาชีพ วุฒิภาวะทางอาชีพ และการควบคุมภายใน-ภายนอกของนิสิตต่างคณะกันไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยของ Saunders Mccaffrey (1979) ศึกษาเรื่องวุฒิภาวะทางอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี กับผู้ที่จบปริญญาตรีไปแล้ว เพื่อศึกษาว่าเพศ และระดับการศึกษามีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพหรือไม่ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพกับบุคลิกภาพทางอาชีพ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร โดยเครื่องมือที่ใช้คือ แบบสำรวจพัฒนาการทางอาชีพ แบบสำรวจการชอบอาชีพ และแบบสอบถามกิจกรรมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ผลที่ได้คือ นักศึกษาปีที่ 1 มีวุฒิภาวะทางอาชีพอยู่ในระดับต่ำกว่านักศึกษาปีสุดท้าย และผู้ที่จบปริญญาตรีไปแล้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาปีสุดท้าย และพวกที่จบแล้วมีวุฒิภาวะทางอาชีพอยู่ในระดับเดียวกัน แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศชาย และเพศหญิงในระดับของวุฒิภาวะทางอาชีพ อีกทั้งนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพต่างกัน ไม่พบความแตกต่างในระดับวุฒิภาวะทางอาชีพ แต่นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรมากจะมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร

งานวิจัยของ Hal Cline Shields (1989) ศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนฉลาดกับการเลือกกิจกรรมการศึกษาการศึกษาอาชีพ ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่อยู่ในโครงการพิเศษของโรงเรียนพูลตันเคาน์ตี เป็นนักเรียนที่ลงเรียนวิชาวิจัยอาชีพ 21 คน อยู่ในโครงการฝึกหัด 21 คน และ 42 คนเป็นกลุ่มควบคุม ใช้เวลาทั้งหมด 12 สัปดาห์ นักเรียนที่เรียนวิจัยอาชีพ มีส่วนร่วมในการสำรวจอาชีพเป็นรายบุคคล ได้ศึกษานอกสถานที่ มีการเขียนวิทยากรมาบรรยาย และอภิปรายเกี่ยวกับอาชีพ ส่วนนักเรียนที่ลงเรียนวิชาฝึกหัดอาชีพได้มีส่วนร่วม ฝึกงานกับแพทย์ ครู นักสังคมสงเคราะห์ และนักธุรกิจ โดยตัวแปรที่ศึกษาคือ วุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนที่อยู่กลุ่มควบคุมกับนักเรียนที่ได้รับประสบการณ์ฝึกหัด และวิจัยอาชีพ และตัวแปรอื่นๆ เช่น เพศ ระดับชั้น ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มควบคุมซึ่งไม่ได้ศึกษาอาชีพ กับนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการฝึกหัด และวิจัยอาชีพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างเพศชาย และเพศหญิง

งานวิจัยของ Edwin and Thomas (1976) ศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพ ระบบการสอนของโรงเรียน ระดับชั้น หลักสูตร และเพศ โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ แบบวัดเจตคติของไครส์ วัดวุฒิภาวะทางอาชีพ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยม จำนวน 1533 คน จาก 3 ระดับชั้น คือ เกรด 9 , เกรด 10 และเกรด 12 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจากโรงเรียนที่มีระบบการสอนแตกต่างกัน แบ่งเป็น 3 ระบบ คือ โรงเรียนระบบ A จำนวน 639 คน โรงเรียนระบบ B 491 คน และโรงเรียนระบบ C 423 คน ซึ่งทั้ง 3 โรงเรียนตั้งอยู่ในย่านธุรกิจ ส่วนหลักสูตรที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเรียนมี 4 หลักสูตร คือ วิชาการ ธุรกิจ อาชีพ และทั่วไป ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักเรียนเพศหญิงมีวุฒิภาวะทางอาชีพเร็วกว่านักเรียนชาย คือ นักเรียนหญิงเกรด 9 เกรด 10 และเกรด 12 สามารถทำคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพได้สูงกว่านักเรียนชายทั้ง 3 ระดับชั้น

งานวิจัยของ Vriend (1981) ศึกษาลักษณะที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าความสามารถทางการศึกษาที่เป็นตัวทำนายที่ดีของวุฒิภาวะทางอาชีพ โดยสรุปว่า เด็กที่มีวุฒิภาวะทางอาชีพ จะมีลักษณะรู้จักตนเอง และรู้จักโลกของงาน รู้ลำดับชั้นของงาน และเข้าใจจุดประสงค์ของการศึกษา เป็นคนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร เป็นคนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก มีจุดมุ่งหมายในอาชีพ มีความมั่นใจสูง ได้คะแนนดีจากการเรียน มีเจตคติที่ดีกับการทำงาน

งานวิจัยของ Dillely (1975) ศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพ ในความหมายของความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ กับตัวแปรระดับสติปัญญา สมรรถนะผลทางการเรียน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรโดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมปลายจำนวน 174 คน ผลปรากฏ

ว่า ระดับสติปัญญา สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรของโรงเรียน มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับวุฒิภาวะทางอาชีพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร ที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 4
2. เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 4 ที่มีเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ
2. นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีวุฒิภาวะทางอาชีพต่างกัน
3. นิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรต่างกัน มีวุฒิภาวะทางอาชีพต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นิสิตชาย และ นิสิตหญิง ชั้นปีที่ 4 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 230 คน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่
 1. เพศ
 2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร
 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ วุฒิภาวะทางอาชีพ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

วุฒิภาวะทางอาชีพ หมายถึง เจตคติในการตัดสินใจเลือกอาชีพซึ่งเป็นสภาวะแห่งความพร้อมทางด้านจิตใจ ที่เหมาะสมกับวัยของนิสิตในการเลือกเรียนเพื่อประกอบอาชีพ โดยมีข้อมูล

เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจ ความสามารถ บุคลิกภาพ และค่านิยมของตนเป็นส่วนประกอบ ซึ่งองค์ประกอบของวุฒิภาวะทางอาชีพมี 5 ส่วน ดังนี้

1. การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสำรวจข้อมูลของตนเอง และข้อมูลทางอาชีพ
2. มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานและเห็นคุณค่าในการทำงาน
3. สามารถนำข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลทางอาชีพ มาพิจารณาร่วมกันในการเลือกอาชีพที่ตนพอใจได้
4. มีอิสระในการตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยตนเอง
5. มีความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการเลือกอาชีพอย่างถูกต้อง

ในที่นี้คือ คะแนนที่ได้จากแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ (The Career Maturity Inventory – Attitude Scale)

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรมาก
2. มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรปานกลาง
3. มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อย

ชั้นปีที่ 4 หมายถึง ชั้นปีการศึกษาของผู้ร่วมการวิจัย ที่ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นกลุ่มนิสิตชาย และหญิง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่อยู่ในชั้นปีที่ 4

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับความรู้เกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิต ชั้นปีที่ 4 ที่มีเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน
2. เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เป็นแนวทางในการประกอบการพิจารณาจัดบริการแนะแนวการศึกษา และอาชีพให้แก่นิสิตในโอกาสต่อไป

บทที่ 2

วิธีการดำเนินงาน

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรกับวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรี อีกทั้งศึกษา และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรีที่มีเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตชาย และนิสิตหญิงทุกคนะ ชั้นปีที่ 4 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคปลาย ปีการศึกษา 2550

เหตุที่เลือกประชากรกลุ่มนี้เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่ระยะที่เริ่มพิจารณาเลือกอาชีพจากปัจจัยต่างๆที่เป็นจริง เป็นช่วงที่มีโอกาสได้เริ่มฝึกหัด จึงได้ข้อมูลจากประสบการณ์ทำงาน หรือได้รับการศึกษาเฉพาะด้านมากขึ้น รู้ถึงความสามารถ และโอกาสที่จะทำงานมากขึ้น จนสามารถระบุตัวเลือกอาชีพได้อย่างเฉพาะเจาะจง เป็นกลุ่มที่ต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยต้องเตรียมพร้อมออกไปใช้ชีวิตในการทำงาน ซึ่งแตกต่างจากวัยเรียนที่ผ่านมา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มาโดยวิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งประกอบด้วยนิสิตชายชั้นปีที่ 4 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 115 คน และนิสิตหญิงชั้นปีที่ 4 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 115 คน รวม 230 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ

ใช้แบบวัดวุฒิภาวะทางอาชีพ มาตราวัดทัศนคติของ John O. Crites (1973) ซึ่งแปล และเรียบเรียงโดย รศ.ดร.พรพรรณราย ทริพยะประภา (2520) ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อสำรวจเจตคติ และความสามารถต่างๆที่สำคัญในการตัดสินใจเลือก

อาชีพ ซึ่งแบบสำรวจนี้ไม่ใช่แบบสำรวจบุคลิกภาพ แบบวัดความสนใจ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ หรือแบบวัดความสามารถพิเศษเฉพาะบุคคล

ลักษณะของแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ จะแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบวัดเจตคติ(Attitude Scale) จะเป็นคำถามเกี่ยวกับเจตคติ และความรู้สึกร่วมเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ และการก้าวเข้าสู่โลกของการทำงาน

ส่วนที่ 2 แบบวัดความสามารถ(Competence Test) จะเป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องอาชีพ และการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ

เนื่องจากผู้วิจัยสนใจวุฒิภาวะทางอาชีพ จึงนำเฉพาะส่วนแบบวัดเจตคติ(Attitude Scale) มาใช้ โดยแบบสำรวจจะประกอบด้วยข้อกระทง 50 ข้อ มีมิติการวัดซึ่งเป็นองค์ประกอบของวุฒิภาวะทางอาชีพ 5 ส่วน (Crites, 1973 : 12 & 1978 : 26) คือ

1. การมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกอาชีพ จำนวน 10 ข้อ
2. การมีเจตคติที่ดีต่องาน และเห็นคุณค่าในการทำงาน จำนวน 9 ข้อ
3. การมีอิสระในการตัดสินใจเลือกอาชีพ จำนวน 4 ข้อ
4. การมีความพอใจในองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งในการเลือกอาชีพ จำนวน 3 ข้อ
5. การมีความเข้าใจในกระบวนการเลือกอาชีพ จำนวน 7 ข้อ

และข้อกระทงอื่นๆ ซึ่งไม่จัดอยู่ในมิติการวัดองค์ประกอบด้านใดอีก จำนวน 17 ข้อ

การตรวจให้คะแนน

1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบตรงตามแบบเฉลย

0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบไม่ตรงตามแบบเฉลย

ตัวอย่างเช่น

ข้อ 1 เมื่อท่านเลือกอาชีพหนึ่งอาชีพใดแล้ว ท่านไม่อาจจะเลือกอาชีพอื่นได้

จากแบบเฉลยข้อ 1 ต้องตอบว่า ไม่เห็นด้วย ได้ 1 คะแนน

เห็นด้วย ได้ 0 คะแนน

ความแม่นยำของแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ

จอห์น โอ ไครท์ส (John O. Crites) ผู้สร้างแบบสำรวจชุดนี้ได้ทำการวิเคราะห์ความแม่นยำของแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ (The Career Maturity Inventory – Attitude Scale) โดยการวิเคราะห์ความแม่นยำตรง 3 อย่าง คือ

1. ความแม่นยำตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ใช้การวิเคราะห์ตามหลักเหตุผล (Logical Analysis) ข้อคำถามของแบบสำรวจได้มาจากเจตคติของผู้รับการศึกษาใน

การปรึกษาทางอาชีพเป็นเวลา 5 ปี ซึ่งบันทึกเทปไว้จำนวน 1,000 ข้อ แล้วนำมาคัดเลือกข้อความที่มีเนื้อความเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ และวิเคราะห์ข้อความเชิงประจักษ์โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญตัดสิน 10 คน เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาชาย 5 คน และหญิง 5 คน ให้บ่งชี้ข้อความว่าข้อใดเป็นการตอบสนองที่มีคุณภาพทางอาชีพ ใช้เกณฑ์ความสอดคล้องของผู้ตัดสิน 80% ผลปรากฏว่าการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ และการวิเคราะห์ตามเหตุผลมีความสอดคล้องกัน 74%

2. ความแม่นยำตามเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion – Related Validity)จากมาตรฐานสำหรับแบบทดสอบ และคู่มือสำหรับการศึกษา และจิตวิทยา (The Standards for Educational and Psychological Tests and Manuals, APA: 1966) กล่าวไว้ว่าความแม่นยำตามสภาพหาได้จากการเปรียบเทียบคะแนน-แบบสำรวจกับตัวแปรภายนอก ซึ่งเป็นตัวแปรที่ได้รับการพิจารณาว่าเป็นลักษณะที่ต้องการวัด ในเรื่องนี้มีผู้ศึกษาไว้หลายท่าน เช่น ปี 1967 บาโทรี (Bathory) ศึกษานักเรียนเกรด 9 และ 12 พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างแบบสำรวจคุณภาพทางอาชีพแบบวัดเจตคติ กับแบบสำรวจความมั่นคงใจทางอาชีพ (The Occupational Aspiration) ของมิลเลอร์ และฮอลล์ (Miller and Haller: 1964) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และจากการศึกษาของฮอลล์เลนเดอร์ ในปี 1964 ก็ปรากฏว่ามีความแปรปรวนร่วมอย่างมีนัยสำคัญระหว่างแบบสำรวจคุณภาพทางอาชีพ – แบบวัดเจตคติ กับตัวแปรที่เป็นเกณฑ์คือ ความคงที่ การตัดสินใจ ความเป็นจริง และการเลือกอาชีพของนักเรียนชาย เกรด 6 และ 12 ซึ่งผลแสดงว่านักเรียนที่เลือกอาชีพอย่างเป็นจริงมีคะแนนคุณภาพทางอาชีพสูงโดยไม่คำนึงถึงความถนัด ปี 1965 คาเรค ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกอาชีพกับแบบสำรวจคุณภาพทางอาชีพ – แบบวัดเจตคติจากนักศึกษาชาย ผลปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กัน จากงานวิจัยต่างๆเหล่านี้จึงเป็นหลักฐานที่จะสรุปได้ว่าแบบสำรวจคุณภาพทางอาชีพ – แบบวัดเจตคตินี้มีความแม่นยำตามเกณฑ์สัมพันธ์
3. ความแม่นยำตามโครงสร้างทฤษฎี (Construct Validity) เนื่องจากแบบสำรวจคุณภาพทางอาชีพ-แบบวัดเจตคตินี้เป็นการให้ตอบถูก หรือผิด ดังนั้นจึงต้องศึกษาอิทธิพลของความบิดเบือนจากการตอบ (Response bias) ที่มีผลต่อความแปรปรวนของคะแนนรวม ความบิดเบือนจากการตอบมีได้ 2 กรณี คือ เซทการตอบ (Response set) และแบบการตอบ (Response style)

การทดลองของเชิร์ทส์ (Shirts, 1968) แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามจากแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพที่กลับ (Reversed) ความหมายจะมีผลทำให้เด็กกลับคำตอบจากครั้งแรกเป็นจำนวนมาก

ส่วนโครทส์ ได้ทำการทดลอง โดยให้กลุ่มทดลองเลือกตอบว่า "ถูก" "ผิด" และ "ไม่ตอบ" ในการทดสอบครั้งแรก และในการทดสอบครั้งหลังให้เลือกตอบว่า "ถูก" หรือ "ผิด" เท่านั้น ในขณะที่กลุ่มควบคุมตอบถูก "ผิด" และ "ไม่ตอบ" ทั้งครั้งแรก และครั้งหลัง อาศัยแนวคิดของ Cronbach ปี 1942 ซึ่งเชื่อว่าถ้าเด็กไม่แน่ใจว่าตอบอะไร แนวโน้มในการตอบว่า "ถูก" จะมีมากกว่า ดังนั้นรูปแบบการตอบของกลุ่มทดลองก็จะเปลี่ยนจากการตอบว่า "ไม่ตอบ" ในครั้งแรก มาเป็นตอบว่า "ถูก" ในครั้งหลัง แต่ผลปรากฏว่าการเลือกว่า "ไม่ตอบ" ของกลุ่มตัวอย่างในครั้งแรก ไม่ได้เปลี่ยนเป็นการตอบว่า "ถูก" เสมอไป ผลนี้จึงแสดงว่าแบบการตอบ (Response style) ไม่มีอิทธิพลต่อแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ-แบบวัดเจตคติ

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่าแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ-แบบวัดเจตคติมีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางอาชีพ เช่น Bartlett (1968) ศึกษาพบว่านักเรียนที่มีคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพสูงจะมีบุคลิกภาพดังนี้คือ มีความเชื่อมั่น มีอิสระ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีลักษณะที่มีอำนาจ และไม่คอยคล้อยตามผู้อื่น Schalon (1965) พบความสัมพันธ์ระหว่างแบบสอบความสามารถกับแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ-แบบวัดเจตคติ จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชาย และการศึกษาของซูเปอร์ก็แสดงให้เห็นว่าคะแนนจากแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ-แบบวัดเจตคติมีความสัมพันธ์กับบุคคลที่ได้รับผลการเรียนสูง มีความพยายามในการเรียน และประสบความสำเร็จในอาชีพ

Crites and Semler (1976) ศึกษาพบว่าแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ-แบบวัดเจตคติ มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางการศึกษา และบุคลิกภาพ โดยใช้วิธีการศึกษาระยะยาว

การค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพกับบุคลิกภาพที่สมเหตุสมผลทางทฤษฎี เป็นการสนับสนุนว่าแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ-แบบวัดเจตคติมีความแม่นยำตรงตามโครงสร้างทฤษฎี

รศ.ดร.พรพรรณราย ทวีพะยะประภา(2520) ได้แปลและดัดแปลงแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ-แบบวัดเจตคติฉบับนี้มาใช้ในประเทศไทย เพื่อศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนมัธยม โดยคำนึงถึงภาษาที่แปลให้เหมาะกับวัฒนธรรม และวัยรุ่นไทย หากความแม่นยำตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสำรวจด้วยการวิเคราะห์ตามเหตุผล (Logical Analysis) โดยวิเคราะห์ข้อความแต่ละข้อ ผลจากการศึกษาปรากฏว่าคะแนนจากแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ-

แบบวัดเจตคติมีความสัมพันธ์กับการประเมินของครูเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังปรากฏว่าคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพ-แบบวัดเจตคติ มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา และอาชีพของบิดามารดา โดยการวิเคราะห์ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสำรวจเท่ากับ .83

2.แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรของนางสาวกิ่งแก้ว พูลคลองตัน ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตรลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 22 ข้อ โดยให้ประเมินจากน้อยที่สุด น้อยปานกลาง มาก และมากที่สุด

การตรวจให้คะแนน

- 1 คะแนน สำหรับข้อที่ประเมิน น้อยที่สุด
- 2 คะแนน สำหรับข้อที่ประเมิน น้อย
- 3 คะแนน สำหรับข้อที่ประเมิน ปานกลาง
- 4 คะแนน สำหรับข้อที่ประเมิน มาก
- 5 คะแนน สำหรับข้อที่ประเมิน มากที่สุด

การทดลองเครื่องมือที่ใช้

นางสาวกิ่งแก้ว พูลคลองตัน ทำอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร โดยใช้ t - test ทดสอบ และนำคะแนนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง 30 คน มาเรียงคะแนน จัดเป็นกลุ่มสูง 15 คน และกลุ่มต่ำ 15 คน เพื่อหาค่าเฉลี่ย และความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อ แล้วแทนค่าในสูตร เพื่อหาอำนาจจำแนกรายข้อ ผลคือ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่ได้มีค่า t สูงกว่า 1.75 ทุกข้อ

จากนั้นได้วิเคราะห์ความเที่ยงได้ของแบบสอบถาม โดยวิธี Coefficient alpha ของ Lee Cronbach ผลคือ สัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรมีค่าเท่ากับ .93 ซึ่งเป็นค่าความน่าเชื่อถือที่อยู่ในระดับสูงมาก

ความแม่นยำของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร

ความแม่นยำตามเนื้อหา (Content Validity) วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ตามเหตุผล (Logical Analysis) และหาความแม่นยำตามสภาพที่เป็นจริง (Concurrent Validity) โดยใช้วิธีการจำแนกกลุ่ม โดยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่นางสาวกิ่งแก้ว พูลคลองตัน แน่ใจว่าเป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรอยู่ในระดับสูง และ ต่ำ แล้วใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ซึ่งผลปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบทั้ง 2 ส่วนมารวมในแบบสอบถามฉบับเดียว โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ โดยจะถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสำรวจจุดมิภาวะทางอาชีพ

ลักษณะของแบบสำรวจเป็นแบบบังคับเลือก ระหว่าง **เห็นด้วย** หรือ **ไม่เห็นด้วย**

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีระดับการตอบ 5 ระดับ ตั้งแต่ **น้อยที่สุด** จนถึง **มากที่สุด**

การเก็บข้อมูล

1. ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนิสิตแต่ละคณะ ชั้นปีที่ 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเอง และขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสุ่มมาจำนวน 230 คน ในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายในการวิจัย และประโยชน์ของงานวิจัยนี้ให้กลุ่มตัวอย่างทราบก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำคำตอบจากแบบสอบถาม และแบบสำรวจมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วรวมคะแนนของแต่ละคน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window ดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบจุดมิภาวะทางอาชีพ มาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่ามัธยฐานเลขคณิต, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร และจุดมิภาวะทางอาชีพ

3. วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – way ANOVA) ของคะแนนจุดมิภาวะทางอาชีพระหว่างนิสิตที่มีเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน

4. เมื่อปรากฏว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – way ANOVA) ของแต่ละตัวแปรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงใช้วิธีการของเซฟเฟ (Scheffe') ทดสอบต่อ

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- N หมายถึง จำนวนนิสิตในกลุ่มตัวอย่าง
- M หมายถึง ค่ามัธยิมเลขคณิต (Mean)
- SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
- df หมายถึง ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
- SS หมายถึง ผลบวกกำลังสอง (Sum squares)
- MS หมายถึง ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสอง (Mean squares)
- F หมายถึง อัตราส่วนความแปรปรวนของฟิชเชอร์ (Fisher's variance ratio)

ลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล
2. วิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร และ วุฒิภาวะทางอาชีพ
3. วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – way ANOVA) ของคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนิสิตที่มีเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน
4. เมื่อปรากฏว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – way ANOVA) ของแต่ละตัวแปรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงใช้วิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe') ทดสอบต่อ

1. การหาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนจุดมิ
ภาวะทางอาชีพของนิสิต ชั้นปีที่ 4 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแยกตามเพศ และการมีส่วน
ร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	M	SD
เพศ	ชาย	104	28.25	14.40
	หญิง	112	27.27	13.51
	รวม	216	27.74	13.92
การมีส่วนร่วมใน กิจกรรมนอก หลักสูตร	น้อย	72	11.58	8.38
	ปานกลาง	69	35.62	7.69
	มาก	75	36.01	7.78
	รวม	216	27.75	13.92

การแบ่งระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรเป็น "น้อย" "ปานกลาง" และ "มาก"
นั้นแบ่งโดยใช้ค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ในการแบ่ง กล่าวคือ

ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 30 เท่ากับ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร "น้อย"
สูงกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 70 เท่ากับ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร "มาก"
ส่วนที่เหลือ เท่ากับ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร "ปานกลาง"

2.การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร และ
วุฒิภาวะทางอาชีพ ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร และ
วุฒิภาวะทางอาชีพ

	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม นอกหลักสูตร	วุฒิภาวะทางอาชีพ
การมีส่วนร่วมในกิจกรรม นอกหลักสูตร	-	.719**
วุฒิภาวะทางอาชีพ	.719**	-

** $p < .01$

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร และวุฒิภาวะทาง
อาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .719

3.การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – way ANOVA) ของคะแนนวุฒิภาวะทาง
อาชีพระหว่างนิสิตที่มีเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน ปรากฏดัง
ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – way ANOVA) ของคะแนน
วุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนิสิตที่มีเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน

ตัวแปร	df	SS	MS	F
เพศ (A)	1	27.06	27.06	.43
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอก หลักสูตร (B)	2	28375.40	14187.70	225.89***
ปฏิสัมพันธ์ A × B	2	283.13	141.56	2.25
ความคลาดเคลื่อน	210	13189.36	62.80	

*** $p < .001$

จากตารางที่ 3 พบว่า นิสิตเพศชาย และหญิง มีวุฒิภาวะทางอาชีพ ไม่แตกต่างกัน แต่ นิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน มีวุฒิภาวะทางอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร

จากการที่คะแนนเฉลี่ยวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างนิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อย ปานกลาง และมาก เพื่อให้ทราบว่านิสิตกลุ่มใดบ้างที่มีคะแนนเฉลี่ยวุฒิภาวะทางอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ในตารางที่ 4

4. การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนจากแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ ระหว่างนิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อย ปานกลาง และมาก ผลปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนจากแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ ระหว่างนิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อย ปานกลาง และมาก

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร (I)	(J)	Mean Difference (I-J)
น้อย	ปานกลาง	- 24.03***
	มาก	- 24.43***
ปานกลาง	น้อย	24.03
	มาก	- .39
มาก	น้อย	24.43***
	ปานกลาง	.39

*** $p < .001$

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มนิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรมาก และปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยวุฒิภาวะทางอาชีพจากแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1

มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ

ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 เนื่องจาก เมื่อวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร

สมมติฐานที่ 2

นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีวุฒิภาวะทางอาชีพต่างกัน

ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 เนื่องจากเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนิสิตเพศชาย และเพศหญิง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของผกา บุญเรือง (2530) ซึ่งทำการศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่พบว่า เพศหญิง และเพศชายมีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกัน อีกทั้งผลการวิจัยนี้ยังไปสอดคล้องกับงานวิจัยของซู ซอนเดอร์ส แมคแคฟเฟอรี (1979) ที่ศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพของนักศึกษาปริญญาตรี และผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว ผลปรากฏว่า วุฒิภาวะทางอาชีพไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศชาย และเพศหญิง ส่วนการค้นพบของฮัล ไคลน์ ซิลด์ส (1989) ซึ่งศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนที่ฉลาด พบว่า ระหว่างเพศชาย และหญิงไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน

สาเหตุที่คะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตเพศชาย และเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะสภาพการณ์ในปัจจุบันเพศชาย และเพศหญิงมีสถานภาพ และบทบาททางอาชีพไม่แตกต่างกัน ทั้งเพศชาย และหญิงต่างก็มีโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน ซึ่งจากการศึกษาสถานภาพ และบทบาทของสตรีในสังคมไทยของบุญเต็ม ไพเราะ (2529) แสดงให้เห็นว่าเพศหญิงมีโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับเพศชาย โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา ที่มีจำนวนเพศหญิงเพิ่มขึ้นมากกว่าเพศชาย และมีสิทธิเสรีภาพทางความคิดเท่าเทียมกันอย่างเห็นได้ชัด และเมื่อ

พิจารณาทฤษฎีตามที่ไครท์ทเสนอไว้ จะเห็นได้ว่าเพศไม่มีความเกี่ยวข้องกับวุฒิภาวะทางอาชีพแต่อย่างใด ซึ่งจากเหตุผลเหล่านี้อาจทำให้ผลการวิจัยจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 3

นิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรต่างกัน มีวุฒิภาวะทางอาชีพต่างกัน

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 3 เนื่องจาก เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน พบว่านิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน มีวุฒิภาวะทางอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 3 ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยจำนวนมากเช่น งานวิจัยของซูเปอร์และโอเวอร์สตรีท (1960) พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรของโรงเรียน มีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกกับวุฒิภาวะทางอาชีพอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของดิลเลย์ (1965) ซึ่งศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนมัธยมปลาย ผลปรากฏว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร มีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกกับวุฒิภาวะทางอาชีพ

นอกจากนี้ จากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างกลุ่มนิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อย ปานกลาง และมาก พบว่านิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรปานกลาง และมาก มีคะแนนเฉลี่ยวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และจากการศึกษาของเวอร์น (1989) ก็พบว่า ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอาชีพมักเป็นคนที่มีลักษณะชอบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รศ.ดร.พวรรณราย นิมนุทท ที่พบว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร และวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .61 อีกทั้งงานวิจัยของซู ซอนเดอร์ส แมคแคฟเฟอรี (1979) ก็พบว่านักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรมากจะมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร

จึงอาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรของนิสิตเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถพัฒนาวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะ การที่นิสิตได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรจะทำให้นิสิตมีโอกาสที่จะได้รับทราบข้อมูลต่างๆอย่างเป็นจริง มากกว่าการที่จะคิดเอง ทำให้นิสิตได้มีประสบการณ์ตรงที่จะได้สัมผัสกับสิ่งต่างๆ ไม่ใช่เพียงแค่เรียนรู้แต่เนื้อหาทางวิชาการ ทำให้นิสิตรู้จักวิธีการที่จะแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอาชีพได้ดียิ่งขึ้น เพราะมีโอกาสที่จะได้พบเห็น และหารายละเอียดของข้อมูลได้มากกว่าการเรียนรู้เพียงแต่ในห้องเรียน

อีกทั้งพัฒนาการทางอาชีพของคุณก็เป็นผลที่เกิดจากอิทธิพลระหว่างบุคคล และ สิ่งแวดล้อม ดังนั้นการที่คุณได้มีโอกาสสัมผัส และเรียนรู้จากสิ่งรอบตัว จะช่วยให้คุณมีความรู้ และความเข้าใจในตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากเหตุผลเหล่านี้อาจทำให้ผลการวิจัยพบว่านิสิตที่มีส่วน ร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรปานกลาง และมาก มีคะแนนเฉลี่ยวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านิสิตที่มี ส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

บทที่ 5

สรุปการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร ที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 4
2. เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 4 ที่มีเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ
2. นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีวุฒิภาวะทางอาชีพต่างกัน
3. นิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรต่างกัน มีวุฒิภาวะทางอาชีพต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนิสิตชายชั้นปีที่ 4 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 104 คน และนิสิตหญิงชั้นปีที่ 4 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 112 คน รวม 216 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

เป็นแบบเลือกตอบ โดยจะถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ

ใช้แบบวัดวุฒิภาวะทางอาชีพ มาตรฐานวัดเจตคติของ John O. Crites (1973) ซึ่งแปล และเรียบเรียงโดย รศ.ดร.พรพรรณราย ทรัพย์ะประภา (2520) ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อสำรวจเจตคติ และความสามารถต่างๆที่สำคัญในการตัดสินใจเลือก

อาชีพ ซึ่งแบบสำรวจนี้ไม่ใช่แบบสำรวจบุคลิกภาพ แบบวัดความสนใจ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ หรือแบบวัดความสามารถพิเศษเฉพาะบุคคล

ลักษณะของแบบสำรวจประกอบด้วย ข้อคำถาม 50 ข้อ ให้ผู้ตอบเลือกตอบระหว่างเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย โดยความแม่นยำใช้หลักฐานการวิจัยต่างๆที่แสดงให้เห็นว่าแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพนี้มีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านอาชีพอย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อรศ.ดร.พรพรรณราย ทรัพย์ะประภา ได้แปลและดัดแปลงแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ-แบบวัดเจตคติฉบับนี้มาใช้ในประเทศไทย ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพมีความสัมพันธ์กับการประเมินของอาจารย์เกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการวิจัยอื่นๆก็สอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศ

2.แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร

แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรของนางสาวกิงแก้ว พูลคลองตัน เป็นแบบสอบถามมาตรลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 22 ข้อ โดยให้ประเมินจากน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ซึ่งวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือได้เท่ากับ .93 และวิเคราะห์ความแม่นยำตามสภาพที่เป็นจริง โดยวิธีการจำแนกกลุ่ม ผลคือ แบบสอบถามนี้สามารถแยกกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

การดำเนินการ

1.ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนิสิตแต่ละคณะ ชั้นปีที่ 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเอง และขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสุ่มมาจำนวน 230 คน ในการตอบแบบสอบถาม

2.นำคำตอบจากแบบสอบถาม และแบบสำรวจมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วรวมคะแนนของแต่ละคน ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ได้จริงมีจำนวน 216 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window ดังต่อไปนี้

1.นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวุฒิภาวะทางอาชีพ มาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่ามัชฌิมเลขคณิต, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.วิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร และวุฒิภาวะทางอาชีพ

3.วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – way ANOVA) ของคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนิสิตที่มีเพศ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน

4.เมื่อปรากฏว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – way ANOVA) ของแต่ละตัวแปรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงใช้วิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe') ทดสอบต่อ

ผลการวิจัย

- 1.ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ และกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ
- 2.นิสิตเพศชาย และเพศหญิงมีวุฒิภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกัน
- 3.นิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรปานกลาง และมากมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรม หรือ สาขาวิชาที่ศึกษา เช่น ศึกษาเปรียบเทียบวุฒิภาวะระหว่างคนกรุงเทพฯ กับคนต่างจังหวัด หรือศึกษาเปรียบเทียบวุฒิภาวะระหว่างนิสิตคณะแพทยศาสตร์ กับนิสิตคณะอักษรศาสตร์ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตในด้านอื่นๆเพิ่มเติม เช่น ระดับสติปัญญา การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self esteem) เป็นต้น
3. งานวิจัยเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพในระดับปริญญาตรียังมีน้อย ส่วนใหญ่จะทำการศึกษากับนักเรียนระดับมัธยมศึกษามากกว่า จึงน่าจะมีผู้สนใจทำวิจัยในเรื่องนี้ให้มากขึ้นในตัวแปรสำคัญที่เป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการเลือกอาชีพ เพื่อนำไปสู่การส่งเสริม และแนะแนวให้นิสิตมีการเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องตามแนวทางที่ควรจะเป็นต่อไป

รายการอ้างอิง

- นวลศิริ เปาโรหิตย์. **พัฒนาการทางอาชีพ**. กรุงเทพฯ : แสงจันทร์, 2528.
- นัทธินี มลิวัลย์. **การสร้างแบบสำรวจความสนใจในอาชีพโดยวิธีการเปรียบเทียบคู่
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสงขลา**. วิทยุศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2536.
- ผกา บุญเรือง. **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ วุฒิภาวะทางอาชีพ
และการควบคุมภายใน - ภายนอก**. วิทยุศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรี
นครินทร์วิโรฒ, 2520.
- มานิตย์ ชัยอินทร์. **การสร้างแบบสำรวจความสนใจในอาชีพตามทฤษฎีของ
ฮอลแลนด์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยุศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538.
- โรจนา สุขพันธ์โพธาราม. **การวางแผนอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ ๔ สาขาสังคมศาสตร์ และ
มนุษยศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- อรอนงค์ ลาภภูนาถ. **การวิเคราะห์การวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาคณะวิทยา
ศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คำชี้แจง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็น ความรู้สึก และการโน้มน้าวการแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตด้านอาชีพ มิใช่แบบทดสอบเกี่ยวกับความสำเร็จทางการเรียน หรือแบบทดสอบความสามารถทางด้านสติปัญญาแต่ประการใด จึงขอความร่วมมือจากท่าน ซึ่งเป็นนิสิตปัจจุบันแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการสำรวจและวางแผนเกี่ยวกับด้านการเลือกอาชีพ

การวิจัยครั้งนี้จะมีแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสำรวจจุดมิภาวะทางอาชีพ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีผลใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด จึงขอความร่วมมือจากนิสิตกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบสมบูรณ์ทุกข้อ และตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยข้อมูลที่รวบรวมในครั้งนี้จะเก็บไว้เป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบใดๆต่อนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม

นางสาวพลอยพิมพ์ ตันวนรัตน์สกุล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องคำตอบที่ท่านต้องการ

คำถาม ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่อไปนี้เพียงใด

	น้อย ที่สุด 1	น้อย 2	ปาน กลาง 3	มาก 4	มาก ที่สุด 5
1. การทำงานในสถานีสิตของมหาวิทยาลัย	1	2	3	4	5
2. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชมรม หรือชุมนุมทางวิชาการ	1	2	3	4	5
3. การเล่นกีฬาให้มหาวิทยาลัย	1	2	3	4	5
4. การจัดหาทุนให้คณะหรือมหาวิทยาลัย	1	2	3	4	5
5. การเป็นตัวแทนหรือเป็นกรรมการในกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งของคณะหรือมหาวิทยาลัย	1	2	3	4	5
6. การหารายได้พิเศษต่างๆ เช่น การทำงานในห้องสมุด	1	2	3	4	5
7. การจัดแสดงบนเวที	1	2	3	4	5
8. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชุมนุมทางศิลปะหรือ วัฒนธรรม	1	2	3	4	5
9. การเข้าร่วมประชุมเชียร์หรือร่วมเชียร์กีฬาของ มหาวิทยาลัย	1	2	3	4	5
10. การศึกษานอกสถานที่ เช่นการออกค่ายอาสาพัฒนา	1	2	3	4	5

คำถาม ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่อไปนี้เพียงใด

	น้อย ที่สุด 1	น้อย 2	ปาน กลาง 3	มาก 4	มาก ที่สุด 5
11.การจัดฉายภาพยนตร์เพื่อความบันเทิง หรือความรู้	1	2	3	4	5
12.การเข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรีของมหาวิทยาลัย	1	2	3	4	5
13.การจัดทำหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ	1	2	3	4	5
14.การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชุมนุมทางกีฬา	1	2	3	4	5
15.การเป็นผู้ช่วยอาจารย์ในการทำวิจัยต่างๆ	1	2	3	4	5
16.การจัดแข่งขันกีฬาระหว่างคณะหรือมหาวิทยาลัย	1	2	3	4	5
17.การเข้าร่วมฟังอภิปรายหรือรายการโต้วาที	1	2	3	4	5
18.การเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ	1	2	3	4	5
19.การเข้าร่วมกิจกรรมริเริ่มเชิงสร้างสรรค์ในโอกาสวันสำคัญ ต่างๆที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้น	1	2	3	4	5
20.การเข้าร่วมสมัครประกวดชิงรางวัลต่างๆ	1	2	3	4	5
21.การเสนอโครงการใหม่ๆให้แก่คณะหรือมหาวิทยาลัย	1	2	3	4	5
22.การจัดนิทรรศการต่างๆ					

ตอนที่ 3 แบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องคำตอบที่ท่านต้องการ

	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. เมื่อข้าพเจ้าเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้าไม่สามารถเลือกประกอบอาชีพอื่นได้อีก		
2. ในการเลือกอาชีพนั้น ข้าพเจ้าจะต้องรู้จักตนเองก่อนว่าเป็นคนประเภทใด		
3. ข้าพเจ้าคิดว่าการทำงานตามสายงานที่บิดามารดาแนะนำให้เป็นสิ่งที่เหมาะสมสำหรับข้าพเจ้า		
4. ข้าพเจ้ารู้ว่าทุกคนต้องทำงานไม่ช้าก็เร็ว แต่ข้าพเจ้ายังไม่คิดถึงเรื่องนี้		
5. คนเราสามารถทำงานอะไรก็ได้ตราบเท่าที่ยังมีความพยายาม		
6. ข้าพเจ้ายังไม่วิตกเรื่องการเลือกอาชีพ จนกว่าข้าพเจ้าจะสำเร็จการศึกษา		
7. อาชีพของข้าพเจ้ามีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นสิ่งกำหนดว่าข้าพเจ้าจะหาเงินได้มากน้อยเพียงใด		
8. งานเป็นสิ่งที่มีความคุณค่า เพราะจะทำให้ข้าพเจ้าสามารถซื้อสิ่งของต่างๆ ตามที่ข้าพเจ้าต้องการได้		
9. สิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งของอาชีพก็คือโอกาสที่จะช่วยให้ข้าพเจ้าเจริญก้าวหน้า		
10. ข้าพเจ้าคิดฝันเสมอถึงอาชีพที่ข้าพเจ้าอยากทำ แต่ข้าพเจ้าก็ยังไม่เคยเลือกอาชีพใดๆอย่างจริงจังเลย		
11. การรู้ว่าตนเองเก่งทางด้านใด มีความสำคัญในการเลือกอาชีพมากกว่าการรู้ว่าตนเองชอบอะไร		

	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
12.บิดามารดาของข้าพเจ้ามักจะรู้ดีกว่าใครๆว่าข้าพเจ้าควรจะเลือกประกอบอาชีพอะไร		
13.ข้าพเจ้าจะมีความสุขมาก ถ้างานที่ข้าพเจ้าถนัดสามารถช่วยใครๆได้		
14.งานเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย และไม่สนุกเลย		
15.บุคคลรอบข้างข้าพเจ้ามีความคิดเห็นในเรื่องการเลือกอาชีพแตกต่างกัน ทำให้ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าควรจะเลือกอาชีพใดดี		
16.ข้าพเจ้ายังไม่ทราบว่า ข้าพเจ้าจะต้องทำอย่างไรเพื่อให้ได้ทำงานตามที่ข้าพเจ้าอยากจะทำ		
17.ทราบใดที่อนาคตยังเป็นสิ่งไม่แน่นอน ตราบนั้นข้าพเจ้ายังไม่มีจุดมุ่งหมายในการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพของข้าพเจ้า		
18.ข้าพเจ้าใช้เวลาไปมากในการคิดฝันถึงงานที่ข้าพเจ้ารู้ตัวดีว่าไม่สามารถทำได้อย่างแน่นอน		
19.ข้าพเจ้าไม่รู้ว่าข้าพเจ้าควรเรียนวิชาอะไรบ้างในมหาวิทยาลัย		
20.การประสบความสำเร็จในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง ง่ายพอกับการประสบความสำเร็จในอาชีพอื่น		
21.เมื่อตอนที่ข้าพเจ้าอายุ 15 ปี ข้าพเจ้าได้คิดเป็นอย่างดีแล้วว่า จะเลือกประกอบอาชีพใด		
22.ในการเลือกประกอบอาชีพ มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาหลายสิ่ง จึงเป็นการยากที่จะตัดสินใจ		
23.ข้าพเจ้าไม่คิดถึงอาชีพที่ข้าพเจ้าอยากจะทำ		
24.อาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไม่มีความสำคัญเท่ากับเงินตราที่ข้าพเจ้าจะได้จากอาชีพนั้น		
25.ข้าพเจ้าคิดว่าจะเลือกอาชีพไม่ผิด ถ้าข้าพเจ้าทำตามคำแนะนำของบิดามารดา		

	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
26.การทำงานก็เปรียบเสมือนการไปโรงเรียน		
27.ข้าพเจ้ารู้สึกยากลำบากในการเตรียมตัวเพื่องานที่ข้าพเจ้าอยากทำ		
28.ข้าพเจ้าไม่มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่างๆว่าต้องการคุณสมบัติที่แตกต่างกันอย่างไร		
29.อาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกจะต้องเป็นอาชีพที่ให้อิสระแก่ข้าพเจ้ามากที่สุด เพื่อให้ข้าพเจ้าได้ทำสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการ		
30.วิธีที่ดีที่สุดคือการทดลองทำอาชีพหลายอาชีพก่อน แล้วจึงเลือกอาชีพที่ชอบที่สุด		
31.แต่ละบุคคลจะมีอาชีพได้เพียง 1 อาชีพเท่านั้น		
32.ความสนใจในงานมีความสำคัญน้อยกว่าความสามารถในงาน		
33.ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่า บุคคลอื่นแน่ใจในสิ่งที่พวกเขาต้องการจะทำได้ อย่างไร		
34.เท่าที่จำได้ ข้าพเจ้ารู้ว่าข้าพเจ้าอยากทำงานอะไร		
35.ข้าพเจ้าต้องการที่จะประสบความสำเร็จในงานของข้าพเจ้า		
36.ข้าพเจ้าคิดว่าจะประกอบอาชีพด้วยความบังเอิญ		
37.สิ่งสำคัญในการประกอบอาชีพคือ การรู้ว่าตนเองเป็นใคร ไม่ใช่รู้อะไรบ้างเกี่ยวกับอาชีพนั้น		
38.เมื่อถึงเวลาที่จะเลือกอาชีพ ข้าพเจ้าจะตัดสินใจด้วยตัวของข้าพเจ้าเอง		

	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
39.ข้าพเจ้าจะเลือกอาชีพที่ทำให้ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ช่วยเหลือคนอื่นได้		
40.เวลาเรียนหนังสือ ข้าพเจ้าชอบคิดฝันว่าเมื่อทำงานจริงแล้วจะเป็นอย่างไร		
41.ข้าพเจ้าไม่มีความรู้ว่าการทำงานเป็นอย่างไร		
42.ข้าพเจ้าไม่สามารถหางานที่เหมาะสมกับข้าพเจ้า		
43.ข้าพเจ้าจะเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งก่อน แล้วจึงวางโครงการไปสู่อาชีพนั้น		
44.ข้าพเจ้าควรเลือกอาชีพที่ทำให้ตนเองมีชื่อเสียง หรือเป็นใหญ่เป็นโตในวันข้างหน้า		
45.หากข้าพเจ้ามีข้อสงสัยเกี่ยวกับงานที่ต้องการทำ จะขอคำแนะนำจากบิดามารดา หรือเพื่อนของข้าพเจ้า		
46.หากข้าพเจ้ามีความเชื่อเรื่องใดเป็นพิเศษ ข้าพเจ้าจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาส หรือสนับสนุนให้ข้าพเจ้าได้ทำตามความเชื่อนั้น		
47.ส่วนสำคัญที่สุดของงานคือ ความพอใจที่ได้จากการทำงานนั้น		
48.ข้าพเจ้าเปลี่ยนแปลงการเลือกอาชีพของข้าพเจ้าไปเรื่อยๆ		
49.การเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับสิ่งอื่นที่จะเกิดตามมา		
50.ข้าพเจ้าไม่มีความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ		

แบบเฉลย

แบบสำรวจคุณภาพทางอาชีพ มาตรฐานวัดเจตคติ

1. ไม่เห็นด้วย	26. ไม่เห็นด้วย
2. เห็นด้วย	27. ไม่เห็นด้วย
3. ไม่เห็นด้วย	28. ไม่เห็นด้วย
4. ไม่เห็นด้วย	29. ไม่เห็นด้วย
5. ไม่เห็นด้วย	30. ไม่เห็นด้วย
6. ไม่เห็นด้วย	31. ไม่เห็นด้วย
7. ไม่เห็นด้วย	32. ไม่เห็นด้วย
8. ไม่เห็นด้วย	33. ไม่เห็นด้วย
9. ไม่เห็นด้วย	34. ไม่เห็นด้วย
10. ไม่เห็นด้วย	35. ไม่เห็นด้วย
11. ไม่เห็นด้วย	36. ไม่เห็นด้วย
12. ไม่เห็นด้วย	37. ไม่เห็นด้วย
13. ไม่เห็นด้วย	38. เห็นด้วย
14. ไม่เห็นด้วย	39. ไม่เห็นด้วย
15. ไม่เห็นด้วย	40. ไม่เห็นด้วย
16. ไม่เห็นด้วย	41. ไม่เห็นด้วย
17. ไม่เห็นด้วย	42. เห็นด้วย
18. ไม่เห็นด้วย	43. ไม่เห็นด้วย
19. ไม่เห็นด้วย	44. ไม่เห็นด้วย
20. ไม่เห็นด้วย	45. เห็นด้วย
21. ไม่เห็นด้วย	46. เห็นด้วย
22. ไม่เห็นด้วย	47. เห็นด้วย
23. ไม่เห็นด้วย	48. ไม่เห็นด้วย
24. ไม่เห็นด้วย	49. ไม่เห็นด้วย
25. เห็นด้วย	50. ไม่เห็นด้วย

ประวัติผู้เขียนโครงการ

นางสาวพลอยพิมพ์ ตันนวรรตน์สกุล เกิดเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2527 ที่ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ในปีการศึกษา 2546 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา จิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี 2547